

ІНТЕРВ'Ю ПІСТЬ РУБРИКИ

Тимчасово виконуюча обов'язки ректора Національної школи суддів України **НАТАЛІЯ ШУКЛІНА**

Слухачі НШСУ вважають, що така підготовка допоможе їм у подальшій професійній діяльності

Наразі завершується робота над розробкою Стратегічного плану розвитку НШСУ на 2013–2017 рр., що підвищить ефективність її діяльності, після чого планується провести структурну реорганізацію установи

Підготовка висококваліфікованих кадрів для судової системи України має загальнодержавне значення і є запорукою підвищення якості здійснення правосуддя та відповідно – покращення міжнародного іміджу України. Реалізація цього завдання у форматі судової реформи в Україні потребувала заснування окремого навчального закладу, яким стала Національна школа суддів України (далі – НШСУ), утворена рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України 21 грудня 2010 року. 17 січня 2011 року Президент України видав відповідний указ, яким доручив прискорити

формування Національної школи суддів України на базі Академії суддів України. Згідно із Законом України «Про судоустрій і статус суддів» НШСУ є державною установою зі спеціальним статусом, що забезпечує підготовку висококваліфікованих кадрів для судової системи та здійснює науково-дослідну діяльність. Про діяльність Школи, існуючі труднощі, здобутки та плани на майбутнє з читачами «Юридичної газети» ділиться тимчасово виконуюча обов'язки ректора Національної школи суддів України Наталія Шукліна

Бесіду вела **Тетяна Пашковська**
«Юридична газета»

Наталіє Георгіївно, розкажіть, будь ласка, які основні завдання Національної школи суддів України?

Статус Національної школи суддів України визначено спеціальним документом – Законом України «Про судоустрій і статус суддів».

Основними завданнями НШСУ відповідно до статті 82 вищезазначеного Закону є: організація спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді; підготовка суддів, яких призначено на посаду судді вперше; яких обрано на посаду судді безстроково; яких призначено на адміністративні посади в судах; періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня кваліфікації; підготовка працівників апаратів судів; здійснення науково-дослідної діяльності.

Увага Президента України Віктора Януковича привернута до діяльності Національної школи суддів

України. Так, у Щорічному Посланні Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2012 році» від 03.07.2012 р. у розділі 5.2. «Забезпечення прав людини та справедливий суд» Глава держави наголосив на необхідності відкоригувати Закон України «Про судоустрій і статус суддів», наділивши повноваженнями щодо підготовки суддів лише НШСУ, а не підпорядковані виконавчій владі заклади освіти. Також, виступаючи перед новопризначеними суддями під час складання присяги, Президент України неодноразово наголошував, що саме від професіоналізму судді залежить якість правосуддя. НШСУ підтримує ці ініціативи Глави держави, адже ми впевнені, що майбутнє судової системи України – саме за чесними, добре освіченими, висококомпетентними, відповідальними суддями, які будуть служити інтересам українського народу, утверджувати права та свободи громадян.

Президент України очікує від НШСУ чітких та узгоджених дій і у виконанні його доручень. Так, у дорученні від 23.05.2012 р. «Щодо безумовного забезпечення додержання конституційних прав і свобод підозрюваних, обвинувачених, підсудних, які тримаються під вартою» Віктор Янукович запропонував за участі НШСУ вжити заходів щодо підвищення фахового рівня суддівського корпусу. Важливу роль відведено НШСУ і в дорученні від 05.07.2012 р. «Щодо невідкладних заходів, пов'язаних із прийняттям Кримінального процесуального кодексу», в рамках якого Глава держави запропонував саме на базі НШСУ організувати перепідготовку працівників правоохоронних органів, пенітенціарної служби, суддів та адвокатів з питань застосування нових положень кримінального процесуального законодавства. З цієї метою впродовж року здійснювалися численні заходи щодо своєчасного та повного виконання вищевказаних доручень. Зазначена

робота триватиме і в 2013 році.

Важливим для НШСУ вважаю і виконання рекомендації Ради Європи, яка у своїх програмах з питань правосуддя та професійної підготовки суддів для країн Східного партнерства рекомендує залучати до навчального процесу підготовки суддів саме суддів. Процитую Висновок № 4 (2003) Консультативної ради європейських суддів щодо належної підготовки та підвищення кваліфікації суддів на національному та європейському рівнях: «Важливо, щоб навчання здійснювалося суддями та експертами у кожній дисципліні». НШСУ дотримується цих рекомендацій РЄ і сформувала сталий викладацький склад із суддів усіх юрисдикцій, які передають свій безцінний досвід молодим суддям.

Як відбувається розробка та реалізація спеціальних програм підготовки суддів та працівників апаратів судів?

Відповідно до Порядку підготовки суддів та працівників апаратів судів,

ФОТО ОЛЬГИ КУЗНЕЦОВОЇ «ЮРИДИЧНА ГАЗЕТА»

ПРОФІЛЬ

Ім'я та прізвище: Наталія Шукліна**Посада:** тимчасово виконуюча обов'язки ректора Національної школи суддів України**Трудова діяльність:** секретар судового засідання Печерського районного суду міста Києва (1970–1971); помічник прокурора Шевченківського району міста Києва (1976–1978); аспірант; молодший науковий співробітник Інституту держави та права НАН України (1981–1987); доцент; завідувач кафедри конституційного та адміністративного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка (1987–2011); член науково-координаційної ради Фонду місцевого самоврядування (1997–2010); член групи експертів по забезпеченню діяльності тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України (2004–2008); член Союзу юристів України (з 2005); член науково-методичної ради Вищого адміністративного суду України (з 2007); член Конституційної Асамблеї; секретар Комісії з питань правосуддя Конституційної Асамблеї; проректор з науково-дослідної роботи Національної школи суддів України з 30 березня 2011 року; тимчасово виконуюча обов'язки ректора Національної школи суддів України з 12 жовтня 2012 року.**Наукові праці:** має понад 50 опублікованих праць, серед них 3 монографії, 2 підручники, науково-методичні праці, наукові статті**Нагороди:** Подяка Міністерства освіти України; Нагрудний знак «Знак пошани» Київського міського голови; Почесна грамота Київського міського голови; Почесна грамота від Міністерства освіти України; Знак Міністерства освіти України «Відмінник освіти України»; Почесна грамота Кабінету Міністрів України**Освіта:** вища юридична, Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка (1976)**Звання:** професор (2005).**Науковий ступінь:** кандидат юридичних наук (1983)

затвердженого наказом ректора Національної школи суддів України, навчання у НШСУ здійснюється згідно з Типовими планами підготовки відповідної категорії суддів та працівників апаратів судів, а також згідно з Графіком підготовки суддів та працівників апаратів судів, який складається на календарний рік. На підставі вищезазначених документів складаються програми підготовки відповідних категорій суддів та працівників апаратів судів.

З метою забезпечення високої якості підготовки суддів та працівників апаратів судів у НШСУ постійно працюють робочі групи, створені з числа науковців та суддів, які враховують новели законодавства та опрацьовують надані НШСУ пропозиції щодо формування планів і програм навчання. Під час розробки всіх вищезазначених документів ураховуються пропозиції регіональних відділень НШСУ, органів суддівського самоврядування, судів та суддів як першої, так і апеляційної та касаційної інстанцій,

«ІНКОЛИ ВИНИКАЮТЬ НЕГАРАЗДИ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ НАВЧАННЯ. ТАК, ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПІДГОТОВКИ ПЕРІОДИЧНО ТРАПЛЯЮТЬСЯ ВИПАДКИ ВІДМОВ СУДДІВ ТА ПРАЦІВНИКІВ АПАРАТІВ СУДІВ ПРИБУТИ ДО НШСУ ДЛЯ УЧАСТІ В ПІДГОТОВЦІ З МОТИВІВ ВІДСУТНОСТІ КОШТІВ НА ВІДРЯДЖЕННЯ ТА У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ЗАВАНТАЖЕНІСТЮ НА РОБОТІ»

міжнародних організацій і фондів, за підтримки яких може здійснюватися підготовка. Документи, на підставі яких проводиться підготовка та періодичне навчання суддів, розміщуються для ознайомлення на офіційному веб-сайті НШСУ.

«За роки свого існування скільки занять організувала та провела НШСУ для суддів та працівників апаратів судів?»

Звісно, неможливо перелічити всі лекції та заняття. Але можу сказати, що за два роки існування НШСУ в ній відбулося 288 навчальних заходів. Що таке навчальний захід? Це одно- або двотижнева інтенсивна підготовка суддів та працівників апаратів судів. Для порівняння: у 2011 році НШСУ провела 61 навчальний захід, а у 2012-му – вже 227, що майже в чотири рази більше.

Важливим завданням для НШСУ в 2012 році було виконання доручення Президента України від 5 липня 2012 року №1-1/1795 щодо невідкладних заходів, пов'язаних із ухваленням Кримінального процесуального кодексу України про перепідготовку працівників правоохоронних органів, пенітенціарної служби, суддів та адвокатів із питань застосування нових положень кримінального процесуального законодавства. НШСУ розроблений План заходів на виконання вищевказаного доручення. Виконуючи вищезазначене доручення Президента України,

Національна школа суддів України провела 332 лекції та семінари з питань застосування нових положень Кримінального процесуального кодексу України для 5722 осіб.

«Скільки суддів та працівників апаратів судів на сьогодні пройшли підготовку та періодичне навчання з метою підвищення рівня кваліфікації, що передбачені Законом України «Про судострій і статус суддів»?»

За період діяльності Національної школи суддів України в ній пройшла підготовка 22 981 особа, із них: суддів, призначених на посаду судді вперше, – 2148; суддів, обраних на посаду безстроково, – 1284; суддів, які обіймають адміністративні посади, – 528; суддів, які пройшли періодичне навчання з метою підвищення рівня кваліфікації, – 9555; працівників апаратів судів – 9466.

Слід зазначити, що порівняно з 2011 роком, в якому пройшли підготовку 7077 суддів та працівників апаратів судів, у 2012 році (це другий рік існування НШСУ) підготовку пройшли вже 15 904 судді та працівники апаратів судів, що на 44% більше, ніж було в попередньому році.

«Навчання відбувається виключно за рахунок коштів державного бюджету?»

Ні, не тільки. За весь період існування НШСУ за рахунок коштів державного бюджету пройшли підготовку 14 534 особи, а коштом міжнародних організацій – 1370 осіб. Семінари за державні кошти проводяться з актуальних питань судочинства та особливостей розгляду деяких категорій кримінальних, цивільних, господарських та адміністративних справ для різних категорій слухачів. У разі проведення навчання за підтримки міжнародного проекту, створюється робоча група з представників проекту та НШСУ, на засіданнях цих груп узгоджується тематика навчання та організаційні питання, пов'язані з його проведенням.

Хотілося б значити, що НШСУ активно співпрацює в підготовці та проведенні семінарів, конференцій та круглих столів із Центром суддівських студій (директор Н.О. Верещинська), проектом USAID «Справедливе правосуддя» (керівник Д. Вон), Центром комерційного права (директор В.І. Данішевська) та ін.

«Хто входить до викладацького складу НШСУ?»

Підготовку слухачів Національної школи суддів України забезпечує високопрофесійний викладацький склад. До участі в навчальному процесі залучено суддів Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищого господарського суду України, Вищого адміністративного суду України, апеляційних та місцевих

судів загальної юрисдикції, науковців та штатних викладачів НШСУ.

Викладачі Національної школи суддів України постійно працюють над підвищенням свого професійного рівня, відслідковують новітні методики навчання, вивчають і застосовують на практиці досвід зарубіжних закладів суддівської освіти. Крім того, свій професійний рівень вони підвищують і на організованих тематичних семінарах, які проводить НШСУ разом із міжнародними проектами. Так, у липні та вересні

2012 року за сприяння USAID «Справедливе правосуддя» відбулися семінари для суддів-викладачів щодо застосування нового Кримінального процесуального кодексу. У роботі семінарів взяли участь міжнародні експерти: **Мері Батлер**, радник з правових питань Департаменту юстиції США; **Ерік Сванідзе**, експерт Ради Європи; **Лорена Бахмайер**, експерт Ради Європи, професор юридичного факультету Мадридського університету; **Філіп Про**, суддя окружного суду США, **Джон Енгстром**, радник з правових питань Департаменту юстиції США.

Наскільки активно сьогодні проводиться науково-дослідна робота в НШСУ?

Відповідно до частини 1 статті 81 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Національна школа суддів України є державною установою зі спеціальним статусом, що забезпечує підготовку висококваліфікованих кадрів для судової системи та здійснює науково-дослідну діяльність. Як бачимо, уже в першій частині першої статті розділу, що присвячений забезпеченню належного кваліфікаційного рівня судді, український законодавець приділяє серйозну увагу науковій діяльності. Це свідчить про те, що цей напрям для НШСУ є пріоритетним. Школа є потужним загальнонаціональним інтелектуальним науковим та науково-методичним центром, що відповідає міжнародним стандартам у сфері судочинства і вже сьогодні може ефективно вирішувати проблему підготовки висококваліфікованих кадрів для судової системи України.

Відповідно до Статуту НШСУ науково-дослідна діяльність Національної школи суддів України – це інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання та використання нових знань у сфері підготовки висококваліфікованих кадрів для судової системи, наукового забезпечення діяльності судів та інших органів системи судоустрою шляхом здійснення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, проведення науково-дослідної та науково-методичної роботи згідно із завданнями Національної школи суддів України.

Органом, який забезпечує планування та координацію

науково-дослідної роботи НШСУ, а також визначає пріоритетні напрями наукових досліджень і сприяє їх здійсненню, заслуховує наукові звіти, розробляє рекомендації та пропозиції щодо удосконалення процесу підготовки й перепідготовки кадрів для судової системи, є Науково-методична рада НШСУ.

Незважаючи на те, що кожне дослідження потребує різного співвідношення знань, навичок і рівня зусиль, науково-дослідна робота в НШСУ характеризується стабільними швидкими та якісними результатами із до-

із найважливіших аспектів діяльності науковців Національної школи суддів України є підготовка тестових запитань та модельних судових справ для проведення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України анонімного тестування та кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді, а також підготовка тестових запитань та модельних судових справ для проведення контрольних заходів під час проходження слухачами теоретично-практичної частини спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді.

ФОТО ОЛЬГИ КУЗНЕЦОВОЇ «ЮРИДИЧНА ГАЗЕТА»

триманням визначених відповідними планами термінів.

У рамках проведення планових наукових досліджень у НШСУ її наукові співробітники підготували науково-методичні посібники, такі як: «Застосування Європейської конвенції з прав людини при розгляді в судах господарських справ», «Стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: стандарти застосування при здійсненні правосуддя», «Застосування в Україні європейських стандартів протидії жорсткому поводженню і безкарності», «Затримання та взяття під варту: особливості застосування» та інші. Електронні версії цих посібників доступні для ознайомлення на офіційному веб-сайті Національної школи суддів України.

Для науково-методичного забезпечення навчального процесу кандидатів на посаду судді наукові співробітники Національної школи суддів України підготували Програми тренінгів (методичні рекомендації) для кандидатів на посаду судді при проходженні спеціальної підготовки. Одним

«НЕЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, ЩО КОЖНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОТРЕБУЄ РІЗНОГО СПІВВІДНОШЕННЯ ЗНАНЬ, НАВИЧОК І РІВНЯ ЗУСИЛЬ, НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА В НШСУ ХАРАКТЕРИЗУЄТЬСЯ СТАБІЛЬНИМИ ШВИДКИМИ ТА ЯКІСНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ІЗ ДОТРИМАННЯМ ВИЗНАЧЕНИХ ВІДПОВІДНИМИ ПЛАНАМИ ТЕРМІНІВ»

З якими організаціями співпрацює НШСУ в рамках програм та проектів міжнародної технічної допомоги?

Співпраця Національної школи суддів України з міжнародними організаціями через програми та проекти технічної допомоги передусім спрямована на розвиток інституційної спроможності НШСУ у виконанні її основної функції. Прикладом такої співпраці з міжнародними організаціями в рамках основних програм та

проектів міжнародної технічної допомоги за період дворічної історії є співробітництво з Європейським Союзом (ЄС) на виконання Плану-графіка імплементації «Плану дій Україна – ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки», а також співпраця із Радою Європи (РЕ) у рамках виконання проектів і програм Плану дій Ради Європи для України 2011–2014 рр., а саме: Спільної програми ЄС–РЕ «Прозорість та ефективність судової системи України» (2008–2011 рр.); Спільної програми ЄС–РЕ «Боротьба з проявами жорсткого поводження і безкарністю» (2010–2012 рр.); Проекту РЕ «Поглиблення реформ правосуддя в державах Східного партнерства» (2011–2012 рр.); Програми РЕ «Посилення професійної підготовки щодо ЄКПЛ – Європейська програма освіти в галузі прав людини для юристів» (HELP II) (2010–2013 рр.); Проекту РЕ/SIDA «Підтримка реформи пенітенціарної системи України» (2011–2013 рр.); Проекту РЕ «Підтримка реформи кримінальної юстиції в Україні» (2013–2015 рр.).

Наразі з Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) реалізується Проект «Україна: справедлива, незалежна та відповідальна судова влада України» (2011–2013 рр.). Із Програмою розвитку комерційного права при Міністерстві торгівлі США триває спільна робота з підготовки суддів-викладачів із питань розгляду справ щодо порушень прав інтелектуальної власності. За підтримки Канадської агенції міжнародного розвитку (CIDA) реалізується п'ятирічний Проект «Освіта суддів – для економічного розвитку» (2012–2017 рр.) у партнерстві з Національним суддівським інститутом Канади. З Міжнародною організацією з міграції (МОМ) триває співпраця у рамках Проекту «Зміцнення потенціалу правоохоронних органів та судових структур у боротьбі з торгівлею людьми з метою примусової праці» (2011–2012 рр.).

Національна школа суддів України є членом Міжнародної організації суддівської освіти (IOJT), яка об'єднує 108 закладів освіти для суддів і прокурорів із 67 країн світу, та Лісабонської мережі, яка об'єднує навчальні суддівські інституції 46 держав – членів Ради Європи.

На яких засадах здійснюють спеціальну підготовку кандидатів на посаду судді юридичні вищі навчальні заклади України?

Відповідно до ст. 69 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та Положення про порядок спеціальної підготовки кандидата на посаду судді, затвердженого рішенням ВККСУ від 12.02.2013 р., юридичні вищі навчальні заклади здійснюють спеціальну підготовку кандидатів на посаду судді на засадах всебічності спеціальної підготовки; орієнтованості спеціальної

підготовки на оволодіння слухачами уміннями та навичками, необхідними для здійснення правосуддя; єдності (уніфікованості) спеціальної підготовки; практичної спрямованості спеціальної підготовки; збалансованості програми спеціальної підготовки шляхом поєднання теоретичних і практичних занять в аудиторії зі стажуванням; випереджуваності змісту спеціальної підготовки щодо нагальних потреб судової системи; забезпечення високої якості та наукової обґрунтованості спеціальної підготовки; урахування світового досвіду підготовки суддів та міжнародних стандартів у сфері судочинства; координування діяльності з Вищою кваліфікаційною комісією суддів України та її взаємозгодженості з Національною школою суддів України.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України затверджує перелік вищих юридичних навчальних закладів, які здійснюватимуть підготовку кандидатів на посаду судді. Так, своїм рішенням від 09.10.2012 р. № 211/пп-12 Вища кваліфікаційна комісія суддів України визначила такі чотири вищі юридичні навчальні заклади для здійснення спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Львівський національний університет імені Івана Франка, Національний університет «Юридична

академія імені Ярослава Мудрого», Національний університет «Одеська юридична академія».

Яким чином відбувається зарахування кандидатів на посаду судді до Національної школи суддів України та їх розподіл між юридичними вищими навчальними закладами, які здійснюють спеціальну підготовку кандидатів на посаду судді?

Вища кваліфікаційна комісія суддів України своїм рішенням розподіляє кандидатів на посаду судді між юридичними вищими навчальними закладами, що здійснюють спеціальну підготовку кандидатів на посаду судді, а також за формами навчання (денна/заочна). А безпосередньо зарахування кандидата на посаду судді для проходження спеціальної підготовки здійснюється на підставі наказу ректора Національної школи суддів України.

«НАЦІОНАЛЬНА ШКОЛА СУДДІВ УКРАЇНИ ЗАПРОВАДИЛА ТАКІ НОВІ ФОРМИ НАВЧАННЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ: ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ, МЕТОД «КЕЙС-СТАДІ», МЕТОДИКА РОЛЬОВИХ ІГОР, РОБОТА В МАЛИХ ГРУПАХ, СТАЖУВАННЯ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ДОСВІДЧЕНОГО СУДДІ-НАСТАВНИКА»

Що входить до основних обов'язків слухачів?

Повний перелік обов'язків слухачів НШСУ визначено в Положенні про порядок проходження спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді. Основними обов'язками слухача є: добросовісно ставитися до процесу підготовки, сумлінно опанувати дисципліни модулів, передбачених Програмою спеціальної підготовки; відвідувати заняття відповідно до Навчального плану спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді та Розкладу спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, сумлінно виконувати всі завдання; щоденно відвідувати базу стажування відповідно до розкладу спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, виконувати розпорядження та вказівки судді-наставника, вести щоденник проходження стажування слухачем, оформляти Звіт про проходження стажування.

З яких причин можливе відрахування слухачів?

Вичерпний перелік підстав, за яких може відбутися відрахування, визначено у пп. 2.11, 2.14 Положення про порядок проходження спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, затвердженого рішенням ВККСУ від 12.02.2013 р. Відрахування слухача (кандидата на посаду судді) можливе через невиконання вищевказаних

обов'язків слухача, за систематичні прогули, за появу на заняттях у стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння; за вчинення злочину або адміністративного проступку, якщо це встановлено вироком суду, що набрав чинності, чи постановою органу, до компетенції якого входить накладення адміністративного стягнення або застосування заходів адміністративного впливу; за одноразове грубе порушення навчальної дисципліни.

У разі порушення кандидатом на посаду судді порядку проходження спеціальної підготовки, яке призвело до його відрахування, або в разі припинення проходження такої підготовки за власною ініціативою, такий слухач має відшкодувати кошти, витрачені на його підготовку.

Як Національна школа суддів України здійснює організацію спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді? У чому полягає зміст такої підготовки?

Відповідно до п. 1 ст. 69 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» НШСУ здійснює організацію спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді з максимальним урахуванням потреб судової системи, використання можливостей новітніх інформаційних технологій та інноваційних методів навчання і якомога більшого залучення до викладацької діяльності суддів.

®

Arzinger

Always offering more

Ваш юридичний партнер в Україні

Головний офіс
Бізнес-центр «Свражин»,
вул. Житлянська, 75,
5 поверх, м. Київ,
01032, Україна;
Тел.: +38 044 390 55 33;
Факс: +38 044 390 55 40

Західноукраїнська філія
Вул. Генерала Чуприки, 6,
офіс 1, м. Львів,
79013, Україна;
Тел.: +38 032 242 96 96;
Факс: +38 032 242 96 95

Південноукраїнська філія
Бізнес-центр «Покровський»,
вул. Жуковського, 33,
6-й поверх, офіс 601,
м. Одеса, 65045, Україна;
Тел./факс: +38 048 711 74 74

www.arzinger.ua, mail@arzinger.ua

ЮРИДИЧНЕ БЮРО

ЕГОРОВ ПУГІНСЬКІЙ АФАНАСЬЄВ І ПАРТНЕРИ

МОСКВА САНКТ-ПЕТЕРБУРГ КИЇВ МІНСЬК ВАШІНГТОН ЛОНДОН

Банкрутство Міжнародні судові спори й арбітраж
Антимонopolне право Корпоративне право та M&A
Податкове право Сімейне право
Інтелектуальна власність Спортивне право
Проектне фінансування та ДПП Енергетика
Банківське та фінансове право, ринки капіталу Судово-арбітражна практика
Нерухомість та будівництво Морське / транспортне право
Управління державним майном і приватизація Трудове право
Екологічне право та технічне регулювання